

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.
 Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la Biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani a treia oară 10 bani.

Tuturor cititorilor foaiei noastre
 le dorim

Serbători fericite!

La Crăciun!

Afară aspru viscolește
 Și zgomot mare a început
 Intreaga lume stă de pază
 Așteaptă fiul nou născut.

În iesle el își află patul
 Și fân e al său așternut,
 El vine azi să mântuiască
 Pe cei căzuți din început.

El nu va locui 'n palate
 Ci peștera-i al său palat
 Și totuși de alui venire
 Stăpânul s'au cutremurat.

Păstorilor li-să arată,
 Nu stăpânilor lumesti,
 Și totuși lui îi cântă astăzi
 Mărire, cetele cerești.

Adam și Eva saltă astăzi
 Și întregul neam ce-a fost robit,
 Că astăzi din cătușa morții
 Christos pe toți l-a mântuit.

Și noi venim acum, Stăpâne,
 În fața ta 'n genunchi cădem,
 Și pentru-a noastră mântuire
 Pe tine astăzi Te rugăm.

(Deda)

Gregoriu Coontea.

MÂNTUITORUL

Spre sfârșit.

La sfintele sărbători ale Crăciunului suntem aproape de sfârșitul anului vechiu. Încă câteva zile și vom trece în Anul nou. E bine deci, ca în aceste zile să facem o reprivire asupra luptelor și pașilor făcuți în decursul anului, ce se îndreaptă spre sfârșit.

Patru evenimente, patru mari mișcări din anul acesta sunt, cari interesează întreaga naționa noastră și au fost și sunt hotărâtoare în viața noastră politică și cultural-economică.

Aceste sunt următoarele:

- Alegerile dietale și lupta vrednică a deputaților noștri în dietă.
- Procesele de presă și pedepsele foilor noastre.

— Mișcarea învățătorilor noștri pentru urcarea salarelor și pentru chestii pedagogice-scolare — și

— Expediția națională dela București.

Să le luăm pe rînd pe toate aceste.

Cetitorii noștri își aduc aminte, că în zilele de 29 Aprilie—7 Mai au fost la noi alegerile dietale. La alegeri poporul nostru a luat vie parte și — cu toate că ici-colo, în deosebi prin B. Hor, alegătorii români nu s'au purtat bine românește, — am isbit să alegem 15 deputați naționali, iar Slovacii și Sârbii asemenea au ales 10, așa că în dietă au intrat și avem acum 25 de deputați.

Aceasta e înaintare față de trecut și e un lucru învestitor. Dar' tot așa

de înveselitor este faptul, că deputații noștri s'au purtat brav în dietă, s'au espus pentru cauzele noastre românești cum și pentru cauze, cari sunt spre binele tuturor cetățenilor din patrie.

Cetitorilor noștri le sunt cunoscute luptele și vorbirile, ce le au făcut deputații noștri în dietă, căci le-am urmărit cu drag și le-am făcut cunoscute.

Ei au reprezentat singuri democrația sau cum am zice: poporanismul politic, care este calea cea dreaptă și politica sănătoasă, politica viitorului.

Ei și-au ridicat cuvântul împotriva nedreptăților și volnicilor, la cari este espus bietul nostru popor aproape pretutindena. Mari slujbă și au dat deputații noștri în privința aceasta. mari ostenale și zdrobă au avut și muncă

grea au săvârșit. N'a fost nici o cauză, care atinge poporul nostru și celelalte popoare nemaghiare, ca ei să nu-și ridice glasul. Cine a cetit vorbirile lui Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Alecs. Vaida-Voevod, Cor. Brediceanu, Dr. St. Petroviciu, Novac, Goldis, etc. s'a putut încredința despre acest adevăr. Glasul lor din dietă a răsunat în întreaga patriă și preste granițele ei, în depărtare, arătând lumii cum aleșii unui popor se luptă pentru drepturile și binele lui.

Și în ce împrejurări grele au susținut și susțin ei lupta! De câte-ori au vorbit, au fost atacați, șicanați și adese bajocoriți, ei și poporul nostru, de șovinismii infamurși. Dar' vrednicii noștri deputați la toate aceste neblejnicii au răspuns cu dovezi neresturnabile și nu s'au descurajat, nici n'au desnădăjduit, bine știind, că lupta noastră grea este, că pe partea lor stă adevărul și că mergând pe calea cinstită și oablă a legilor și a dreptății, tot mai mult să apropie de isbândă.

În fața acestei stări a lucrurilor și a luptelor noastre politice, ce datorință avem noi și ce ținută ni-să impune?

În liniștea și pacea zilelor de sărbătoare ale Nașterii Mântuitorului lumii fiecare din noi să se cugete la aceasta.

Datorința noastră este să îmbrățișăm cu căldură și iubire pe deputații noștri, să-i sprijinim și încurajăm în grelele lor lupte, pe cari pentru al nostru bine le poartă.

De altă parte pe ei și luptele lor să le luăm de pildă. Să ne iubim patria și pământul strămoșesc, să nu dujmănim pe nime, pe nici un popor din patrie și să urmăm calea legilor, însă totodată să ne apărăm dreptul nostru în marginile permise de legi, să ne iubim dulcea noastră limbă, obiceiurile și datinele noastre și să le apărăm, fiecare în cercul său de lucrare.

Glasul vremilor noastre ne poruncește aceasta și glasul vremilor trebuie să-l cunoaștem și să-l urmăm!

Suntem de firma nădejde, că aceasta așa va fi și în nădejdea aceasta dorim tuturor, ca sfintele sărbători ale Crăciunului să le petreacă cu bine, pace și sănătate!

Silvestru Moldovan.

Sibiu, 4 Ianuarie n. 1907.

Un Dar de Crăciun. Un Dar de Crăciun a făcut Escelenția Sa Metropolitul nostru, dăruind pentru gimnaziul din Brad 2,000 de cor.

Dieta. Cum se știe, dieta își va începe lucrarea în 10 Ian. 1907. În ședințele ce se vor ține se va discuta întâiu proiectul pentru culte și instrucție, la cari sunt înștiințați încă 16 vorbitori. Mai restează încă proiectele ministeriilor de justiție, a honvezilor și a ministrului de finanțe, așa că bugetul întreg se va putea vota pe la mijlocul lui Februarie.

După votarea bugetului, ministrul de honvezi va prezenta proiectul de lege pentru recruți pe 1907.

După aceste se vor prezenta proiectele de lege despre asigurarea muncitorilor, pe care guvernul vrea să o introducă în anul 1907.

Primministrul Wekerle va prezenta proiectul despre dările progresive.

Să zice, că după prezentarea acestor proiecte, se va încheia sesiunea actuală.

Dar' unde este și când va prezenta guvernul proiectul despre dreptul de alegere, cu care a fost însărcinat?

Gratulații de Anul-nou. Ca sub era lui Tisza bătrânul, și acum s'au ținut la potențații noștri gratulațiile de Anul-nou.

Prim-ministrul Wekerle la gratulațiile ce îi s'au făcut din partea partidelor coalitate a spus un întreg program de lucru al guvernului, dar' despre viitorul program al votului universal n'a zis nimic nou.

Să vede, că la stăpânitorii noștri în privința asta »hiba din zmințeală«.

Abonați „Foia Poporului“.

Cu apropierea Anului-Nou 1907 deschidem un nou abonament la »Foia Poporului«.

»Foia Poporului« e făcută anume pentru trebuințele țeranului român și lucră pentru el.

»Foia Poporului« apără interesele scoalei și ale învățătorimel.

Tot în America ziua de Crăciun e ziua căsătorilor. Nici într'o zi nu se fac atâtea cununii, ca în ziua de Crăciun.

O frumoasă datină este în Norvegia. În ziua de Crăciun acolo se ospătează și paserile ceriului, Dinaintea caselor și șurilor se ridică prăjini înalte, în capătul cărora se leagă corfe (coșarci) pline cu grăunțe, din cari se înfruptă pasărilor.

În Rusia sunt multe obiceiuri de Crăciun de origine străveche. În Ucraina se păstrează gozul din casă din sara de Crăciun și până la Anul-nou, când apoi se arde în curte sau în grădină. Să crede, că aceasta datină e o rămășiță veche din cultul zeiței Soarelui, lipsită de tron, cum e lipsit iarna soarele de căldură.

În sara de Crăciun fetele din Rusia își cearcă norocul prin semne secrete, ca să afle cine le va fi mirele. Mai cu seamă se adresează la stele, fiindcă aceste privesc de vecie pământul cu fața lor strălucitoare și așa ved și știu tainele pământului.

»Foia Poporului« are cuprins bogat, e verde românească, e foarte politică, ilustrată și cea mai teftină.

Rugăm pe celtorii a o răspândi între cunoscuții lor.

Prețul abonamentului se vede în fruntea foii.

La urcarea salarelor învățătoresți.

După Crăciun se intrunesc la noi învățătorii din întreaga noastră Metropolie ortodoxă. Salutăm pe cei ce vin în acest oraș, unde a pus parul Andreiu Șaguna.

Credem, că cei ce vin, fruntași învățătorilor noștri, nu se vor ocupa numai de salare, de care altcum ne îngrijim cu toții, în adunare, ci vor veni la ordinea zilei și alte chestii pedagogice.

În cele ce urmează dăm catalogul învățătorilor noștri, aleși după tractele protopopești din archideceza și din diecesa Aradului.

Sunt aleși:

Din archideceza: Alecsandru Furduș (Abrud) în tractul Abrudului. — Iancu Dragotă (Chirpăr) tr. Agnita. — Ioan Medrea (Țelna) tr. Alba-Iulia. — Iosif Stoica (Sebeșul inf.) tr. Av.ig. — Simeon Pahone (Borgo-Joseni) tr. Bistrița. — Pompiliu Dan (Zărnești) tr. Bran. — Avram Sârbu (Câmpeni) tr. Câmpeni. I. Dragomir (Surduc-Copalnic) tr. Cetatea de Piatră-Solnoc. — Ioan Frâncu (Călățele) tr. Cluj. — George Maican (Ticusul rom.) tr. Cohalm. — Augustin Herman (Dej) tr. Dej. — Nicolau Igna (Deva) tr. Deva. — Toma Roșu (Dobra) tr. Dobrei. — Ilarie Comșa (Mândra) tr. Făgăraș. — Toma Nistor (Livezeni) tr. Hașeg. — George Șinca (S. Craiu) tr. Hunedoara. — I. Șiller (Micănești) tr. Ilia. — Ilie Georgescu (Poiana) tr. Mercurea. — Teodor Libeg (Medeșfalău) tr. M. Oșorheiu. — Const. Baicu (Orăștie) tr. Orăștiei. — Ioan Borșan (Deda) tr. Reghin. — Ioan Pavel (Sebeș) tr. Sebeș. — Dumitru Lăpădat (Seliște) tr. Seliște. — Eugen Popescu (Boița) tr. Sibiu. — Ambroșiu Stoicoviciu (Sighisoara) tr. Sighisoarei. — Mih. Jampa (Cetatea de Baltă) tr. Târnava. — Aron Pușcar (Brețcu) tr. Trei-

FOITA.

Datine de Crăciun.

La diferitele popoare creștine sunt diferite datine și obiceiuri la sărbătorile Crăciunului, având toate scopul de a preamări ziua Nașterii Domnului și a-i ridica însemnătatea prin anumite serbări.

Pomul de Crăciun și datina de-a trimite daruri la rudeni și prietini, cum și alte obiceiuri, mai cu samă practizate la orașe, sunt de origine germană și engleză și dela aceste popoare s'au lăfit și pela noi și în alte părți ale Europei.

În America e obiceiul, că în cele mai multe ospătării și catenele se dă în ziua de Crăciun un dejun (lunch) de punciu cu ou. Cei mai mulți din oaspeți primesc invitare la acesta. Ei sunt ospătați cu mâncări gustoase, aduse de servitori negri, apoi gazda îi îmbie cu beutura de Crăciun, pregătită din lapte, oue, rachiu (brandy) și arome.

În insula grecească Chios arândatorii de moșii fac pom de Crăciun pentru proprietari. Acesta este o prăjină, încărcată cu mirt, portocale și foi de olivi și cu hârtie aurită. Mai pun apoi și flori și poame pe ea. În dimineața zilei de Crăciun arândașii toți merg călare pe catări la oraș, ducând cu ei pomul de Crăciun împodobit și îl așează în casele proprietarilor. Să duc apoi la fântână și scot atâtea apă de câtă are lipsă familia la sărbători. După aceasta arândașii sunt invitați la masă și sunt cinștiți cu bani.

În Neapole (Italia) se serbează Crăciunul foarte vesel. Pe strade umblă mulțimea cu făclii, se aruncă globuri de foc în aer și pe la porți ard lampe pestrițe de hârtie. Glumele și râsetele răsună pe strade. Pe la colțuri dau de comedianți și vorbitori improvizați. Așa ține asta până la miezul nopții, când răsună clopotele și oamenii se duc la biserică, rămânând stradele goale.

La noi sunt asemenea frumoase datine de Crăciun. Lucrul cel mai însemnat sunt Colindele în sara și dimineața Crăciunului. Cu

scaune. — Ioan Moldovan (S. Mihai) tr. Turda.
— Petru Bura (Sta Mărie) tr. Unguraș.

Din dieceza Aradului: I. Moldovan (Arad) — Dion. Boar (Chișineu) I. Groșorean (Șiria) — Pavel Dârlea (Jenopolea) — Nic. Boșcaiu (Buteni) Mih. Vidu (Hălmagiu) Dim. Popovici (Radna) Aurel Lepa (Lipova) Simeon Faur (Belinț) Adam Baicu (Timișoara) Iuliu Vuia (B. Comloș).

O voce.

Subscrisul delegat ales fiind în 24 Dec. c. din partea învățătorilor tractului Unguraș pentru ancheta învățătorească din Sibiu, în ziua în care s'a făcut alegerea, s'au adus următoarele hotărâri:

Având în vedere pozițiunea și autoritatea învățătorului, care negreșit din mai multe puncte de vedere se recere a o avea înaintea poporului pe care datorința sfântă are a-l lumina cu toată ocaziunea, și văzând noi zilnic că repartiția de 600 cor. (și mai mică unde este ajutor de stat) numai cu greutate mare se încasează dela popor, așa încât dacă bietul învățător vrea să aibă vrea două parale, e silit vrând ne vrând cu toată buna voința, a aduce întotdeauna forurile administrative întru ajutor, din care cauză se nasc cele mai multe neînțelegeri între învățător și popor; fiind acest lucru în detrimentul autorității învățătorești și a puterii lui de a educa cu rezultat, decidem și rugăm pe delegat a aduce aceasta înaintea Onoratei Anchete că, oare nu s'ar putea încasa salariul, în altă formă d. e. împreună cu darea comunei, ca așa primind el salariul dela perceptorat și nu direct dela popor, să fie scutit de multele neplăceri

Mai departe luând în considerare sărăcia ce domnește între învățătorii noștri, cari din lipsa salariului prea mic nu sunt în stare a trăi cinstit conform pozițiunii lor sociale și rolului important ce-l ocupă azi în societate; decidem din nou și stăm pe lângă salariul acordat de ministrul de culte Conte Apponyi, salariu fundamental 1000 Cor. etc. cu adaosul ca On. Ancheta să roage consistoriul metropolitan, (sau eparchiale) a interveni luând o poziție energică

deosebire în sara Crăciunului satele noastre pretotindenea resună de glasurile colindătorilor și dau o armonie așa de plăcută sării.

Colindătorii vestesc Nașterea Mântuitorului, apoi mulțămesc și urează gazdei mulți ani, cu sănătate și veselie.

Ținându-să și redacția »Foi Poporului« de aceasta frumoasă și veche datină românească, urează cetitorilor ei astfel, pe cum e vorba din bătrâni:

Astăzi umblu vestind
De Nașterea lui Christos grăind
Mă rog să vă fie aminte
Cumcă astăzi s'a născut
Domnul cel fără nceput
Din raza ce ne arată
Din Maria preacurată
După zisa prorocie
Care a fost din vecie
Astăzi ea a născut
Pe Domnul nostru Isus,
Pe marele împărat
Pe Dumnezeu adevărat,
Al nostru Mântuitor
Și de binefăcător.
Și de-acum până 'n vecie
Mila Domnului să fie
Dumniavoastre 'n bucurie
Și la mulți ani cu veselie!

față de condițiunile puse de înaltul ministru de culte acelor școale, cari vor primi îetregire de 1000 dela stat, și după posibilitate să le retragă, dovădindu-i că acelea taie adânci brazde în constituția cisericeii noastre.

Petru Bura.

representantul înv. din
protopresbiteratul Ungurașului.

Vatra Școlară.

Vor să apară mai multe foi pedagogice sociale. Bine ar fi să apară cât de multe foi, cu deosebire foi de specialitate, dar' oare n'ar fi bine din partea învățătorilor noștri, să se concentreze în jurul unei for. a »Vatrei școlare«, care apare sub cele mai bune auspicii, condusă de profesori de specialitate.

Noi credem, că da, și de aceea recomandăm în atenția învățătorilor noștri noua fcaie, care de altcum se va impune ea prin forța sa:

Eată ce scrie în privința aceasta un învățător:

Un cadou mai potrivit și demn de poziția învățătorimeii noastre de sărbătorile »Nașterii Domnului«, când: »răsărit'a lumii lumina cunoștinței«; nici că se putea închipui,

Era lucru natural, ca dela vatra luminătoare să porceadă și »Vatra școlară«...

»Vatra școlară« e prin urmare numele revistei pedagogice lunare, ce va apare în curând, sub conducerea celui mai distins pedagog al nostru, — a domnului Dr. Petru Șpan.

În jurul »vetrei« stau apoi și alți tineri, destoinici și entuziasmați, dñi profesori dela seminariul Andreian din Sibiu. Dacă nu-i cunoaștem toți și pe unul fiecare personal, apoi de sigur pe toți li recunoaștem de competenți să ne facă o revistă bună. Nu dispun de cuvinte de a putea măguli cu atribuțiile ce ași dori să dau în semn de stimă și recunoștință dlui profesor Dr. P. Șpan.

Dar totuși pot spune, că nu va exista un singur învățător din întreaga metropolie ortodoxă, care a avut fericirea a sta sub influința-i binefăcătoare — care se nu se fi împărțit de binevoitoarea sa atenție.

Di Dr. Șpan a arătat totdeauna cea mai mare bunăvoință față de corpul dascăleșe, a fost pătruns totdeauna de marile și măruntele noastre nevoi sociale, iar' reputațiunea sa pe terenul pedagogiei este stabilită între cei... »aleși«.

Stimați și iubiți colegi!

Veniți acum ca punând umăr la umăr, să facem și noi — Redacției și administrației »Vatra Școlară«, Strada Măcelarilor Nr. 30. — un cadou de anul nou, abonând toți revista!

Numai atunci ar urma în mod natural — după cânta și mărturisirea păcatului făcut — și ispășirea.

Calbor, Decembrie 1906.

Ioan Paicu,
învățător.

Porniri nobile în Orlat.

Dacă până acum așa de puțin s'a auzit despre aceasta fruntașă comună grănițarească, vina este a se căuta mai mult în discordia ce a domnit între conducătorii firești ai acestei comune.

Astăzi scest rău pare a fi dispărut — nu știu de tot sau numai la aparență, — căci se observă un curent sănătos și laudabil și se aude de porniri nobile, căci numai laudă și onoare poate aduce conducătorilor.

Așa am fost plăcut surprins la stirea despre întemeierea unei casine române, care are să adune pe toți cărtorarii la un loc și astfel prin atingere mai al unui cu altul să se sfătuiască asupra mijloacelor cum s'ar putea da o hrană sufletească mai imbelșugată aceluia de pe umerii căruia trăim. Aud că numărul membrilor e foarte mic; eu așa cred că se va spori când toți vor pricepe rostul lucrului. La început în iarna aceasta și un sir de prelegeri populare ținute în fiecare Duminică, din partea celor chemații.

Folosul se'l aduc aceste prelegeri este nediscutabil.

Prima prelegere a fost ținută de zelosul preot local On. D. Dionizie P. Decei — care este așa zis, sufletul tuturor pornirilor spre bine îndemnând, sfătuind, ajutând orice mișcare de felul acestora.

Dânsul a vorbit poporului la înțeles despre »Câmpul lui Marte«, cunoscută livadie din partea de cătră apus a hotarului. După D. prelegător aici s'au adunat poporul din jurul acesta și de aci au plecat la adunarea cea mare dela Baj, ținută pe câmpul Libertății.

A mai preles iscusitul pomolog I. Stoia înv. despre pomărit; ear' învățătorul Maior a sbiciuit relele cari bântue în popor precum este beutul, fumatul, luxul și neîncrederea în D zeu.

Vor mai prelege și ceilalți învățători precum și alți inteligenți, notarul Iliu etc.

Tot la stăruința neobosită a preotului s'a compus și un cor în patru voci, având de conducător pe cântărețul învățător Giurgiu.

N'ar fi locul să amestec aci și faptul că muzica pomperilor injhebată abia sunt 2 ani, la stăruința fruntașului țeran Ioan Muntean încă face spor vizibil. Cât de frumos ar fi ca unii dñi să se intereseze mai tare de aceasta muzică, poate unica la noi Români.

Mai e vorba încă și de săvârșirea altor lucruri frumoase, dar despre cari tac până se vor împlini.

Și când dat îmi este să văd astfel de porniri de întărire și înaintare în cultură; sufletul mi-se umple de bucurie și speranță am că, fundament solid li se pune acestui popor.

Nu grjea de tractarea prietiniilor e datorința, ci luminarea poporului.

Nu desperați dară vedeți răceala cu care sunteți primiți din partea poporului, căci nu a lui e vina ci, a neștiinței care l' stăpânește. Spargeți ghișta neștiinței și veți avea căldură și iubire.

Orlățeni, ascultați de mai mari vostri, căci numai binele vi-l voesc.

Înainte cu D zeu!

»Petrol«.

Din luptele noastre.

— Vorbirea dep. Dr. Stefan C. Pop, în discuție. —

(Urmare).

Așa este tabloul aceluia ținut, unde erarul este fericitul proprietar de pământ și unde erarul sancționează astfel de proceduri. Declar în modul cel mai sincer, că nu acuz pe actualul guvern, ci din contră dela el aștept îndreptarea. Domnul ministru a binevoit a ne spune, când i-am adus la cunoștință datele acestea, să ne ocupăm, cu conaționalii noștri în direcție economică, (Vă aprobări), dacă nu mă înșel a zis'o aceasta la 24 Iulie 1906 — și dacă vom descoperi gravamene în ratoura economică, să le arătăm și »eu promit, că nu vom refuza a remedia răul.« (Aprobări) Socot, că am citat corect. În asemenea împrejurări mă adresez cu deplină încredere d' lui ministru.

Dar', on. cameră, asta încă nu-i nimic. (Ilaritate.)

Eber Antal: Încrederea nu-i nimic?

St. C. Pop: D'voastră puteți să trageți la îndoială declarațiile ori cui, eu unul nu trag la îndoială declarațiile colegilor mei, căci dreptul acesta nu-l am. (Aprobări) Se poate, că erarul va proceda de acum înainte mai corect, până acuma însă s'au trimis oameni absolut nepricepători, cari sufer de grandomanie și vreau să facă peste tot locul același lucru. Ei socot, că ceea-ce este bun pe pusta urgurească, va fi bun și pe coastele munților și au început cu grădinile de plantații și pe unde nu sunt șanze de rezultat.

În treacuri — accentuez că acolo nu este decât brad — unde după ce s'a stârpic, se face o pășune excelentă, nu s'a permis pășunitul, pe motiv că vitele devastează arborii tineri, deși în timpul din urmă erarul s'a convins în urma practicii țărănești, că din contră tocmai trebuie lăsate vitele în plantațiile de brad, căci tinerii brazi numai așa vor prospera. Până acuma iarba cea mare, care crește din belșug, a copleșit plantațiile, apoi a venit zăpada, și plantația s'a mucețit și a perit. Acum, după-ce comunele au sărăcit, erarul s'a convins că așa este și pe ici colo permite pășunitul. (Contraziceri și sgomot.)

Președintele: Rog pe dnii deputați să fie liniștiți, iar' pe dl deputat Molnar Jeró îl invit să nu întrerupă pe orator.

St. C. Pop: Dacă îmi dați voie să răspund la întreruperi, pot să dau dlui deputat sfatul, să meargă la fața locului și să vadă o pădure de brad, unde au fost vitele și să o compare cu alta care a fost scutită din toate părțile, încât nici pasărea n'a putut să intre și va putea constata cât de frumoasă e aceea unde au umblat vitele.

Am zis, că paharul cel amar al bieților oameni încă nu s'a umplut cu cele de mai sus. Mai sunt acolo diferite dispoziții, hotărâri teribile — nici

nu știu oare comitatul ori cine le aprobează — prin cari țeranul este constrins la muncă silvică. Acum ce să întâmplă? Țeranul, care n'are pădure fiindcă nu i se dă, este ruinat de câtră antreprenori; cel ce n'are pășune, fiindcă i-se ruinează vitele — ce să facă? coboară la lucru și emigrează. Aceia dintre sârmanii oameni, cari au îndrăznit să meargă până la Câmpeni, o iau și mai departe și nu se opresc până în America. Și ce să întâmplă, când se duc acești oameni să-și procure alimente? Foarte natural, că li se impune a face prestațiunile publice la drumuri tocmai atunci când coboară la șes, să secere, pentru ca să prevină greva secerătorilor, căci ei sunt flămânzi și vreau să lucreze. Și până ce ei sunt aici vr'o 200, li invită în absența lor la prestațiunile publice, așa le place domnilor, căci este mai plăcut pentru funcționari să facă acest lucru vara, deși s'ar putea face și primăvara. Li se duce citația și li-se aruncă în casă. Intr'o comună, care are un teritor de cel puțin de 10 ori cât Budapeșta, nu este decât un singur factor pentru înmănușarea citațiilor. Acesta abia știe scrie și ceti, aruncă acolo citația și femeia o pune în ladă. Apoi iese la fața locului solgăbirăul și silvicultorul și țin judecată. De obicei se citează câte o sută, dintre cari ca să fie și câțiva achitați, achită pe 13, iar' pe ceilalți li condamnă. Am aici o sentință, care zice, că: Subsemaatul solgăbirău în virtutea autorizării Nr. 15—1906 tb. aduce următoarea sentință. Și li condamnă pentru contravenție silvică prevăzută în punctul d) al regulamentului de valoare și preț la 5 cor. despăgubire, 5 cor. amendă, apoi cheltueli de procedură și alte cheltueli.

Am să descoper și motivele. Iată cari sunt: S'a dovedit față cu acuzații în cursul pertractării, că condamnării nu s'au prezentat la îndeplinirea lucrului de două zile. Iată de ce au trebuit condamnați.

Iată actul original al d-lui solgăbirău, îl predau domnului ministru. (Prădă sentința secretarului de stat Mészösy Bela). Lucru firesc, ei nu se pot prezenta, căci tocmai atunci lucrează în Sânt Ana la Nemți ori în altă parte la Unguri. Acum iese la fața locului marele aparat și aduce sentința draconică — așa trebuie s'o numesc, când cineva este condamnat la despăgubire și amendă, fiindcă nu se duce la lucru — cum zic ies la fața locului și capătă diurnă frumoasă, pentru fie-care caz unul o coroană, celalalt 50 fileri și apoi se duc acasă. Sentința se termină așa, că aduce la cunoștință sentința de mai sus cu observarea, că în caz dacă respectivul nu e mulțumit, să facă recurs în timp de 48 ore dela înmănușare. (Ilaritate. Sgomot.) Căci dacă d. e. dn hotarul Sărșoarei pornește spre Câmpeni — nici nu ajunge acolo în timp de 48 oare. Foarte natural că nici nu pricepe sentința, căci nu știe ceti și scrie și nu i se înmănușează așa, ca să i o explice, ci i o aruncă pur și simplu în casă. Păcat, să facă deci pentru suma aceasta un drum atât de lung. Întreb acum pe dl ministru, dacă știe unde i se duce milionul? La aceasta să răspunde că sentința intră în vigoare și urmează execuția.

Acesta este numai un rând de oameni, căci în fie-care lună sunt chemați cel puțin 200 la pertractare.

Să începe execuția. În privința aceasta recunosc, să procedeză uman. De obicei se ia la procesul verbal, că n'au găsit nimica, își încasează diurnele, se duc acasă și enunță sentința înțeleaptă: Iată, nu s'a putut executa, deci trebuie înch și mișei. Li citează așa dar să-și facă închisoarea, dar' ei lucrează încă tot în țara ungurească — înțeleg în țara ungurească propriu zisă. Vă rog să nu vă simțiți jgâți pentru aceasta, am vrut să zic numai că nu în Ardeal — și habar n'au că ei sunt citați să-și facă pedeapsa. Acum, fiindcă au fost îndărătnici și nu s'au prezentat să-și facă pedeapsa, când se întoarce bietul om, care a lucrat acolo timp de trei luni, ca să-și agonisească sumușta, cu care să-și întrețină familia, li sar înainte și li zic: Trebuie să vii la Câmpeni. — Dar' pentru-ce? — Ești osândit. — Dar plătesc pedeapsa: n'am putut mai curând, căci am fost absent trei luni și numai acuma mă întorc.

Însă sentința este adusă, li duc deci pe oameni la Câmpeni și domni li împart între sine la lucru. (Mare sgomot.) Le spun acestea pentru ca dl ministru să cerceteze lucrul. (Mare sgomot. Voci: Să auzim date. Cerem nume!)

Onorată cameră! M'am supus controlului dlui ministru și dică eu voi expune ceva cu rea credință, am să trag consecințele, căci sunt bărbat și nu sunt deprins a minți. (Aprobări) Puteți vedea de aici... (Sgomot), iată sentința (Sgomot mare și continuu.)

Președintele suspendează ședința, iar' după pauză dl Dr. St. Pop continuă:

On. Cameră! (S'auzim) Foarte vă mulțămesc d-lor deputați, că m'ascultați cu răbdare și atențiune, dar' fiindcă mai mulți dintre D-voastră au zis, că din păcate și în ținuturile maghiare sunt în mai multe locuri asemenea stări, cum sunt cele arătate de mine, deși poate nu tocmai în măsura aceasta, voi îndrăzni a da explicare completă la toate cele arătate de mine, pentru-ca nu cumva să fiu acuzat, că am adus înaintea acestui înalt for acuzațiuni iscodite, cari nu se pot verifica. Vă voi expune rând pe rând probele mele amintite la acuzațiunile cele mai grave, pe cari le întregesc acum.

În ce privește paușalele (átalányöszeg) — la chestiunea aceasta atrag cu deosebire atențiunea d-lui ministru al justiției. — De fapt sub titlul de cheltueli de administrație și cotizații pentru fondul gornicilor se încasează astfel cheltueli și se amenință cu licitație în caz când acelea nu se pot încassa. Și aici îndrăznesc a atrage atențiunea Dv. asupra actelor oficiale, pe cari le am în mâinile mele, acte încheiate asupra execuției hipotecare. Conform acestor acte (ceteste): asupra comunei Vidra-de-sus s'a făcut intabulare hipotecară pentru 1600 cor. asupra comunei Iara 1067 cor. Secătură 1386 cor. Câmpeni 570 cor. Rubricile referitoare la acestea sunt în posesiunea mea. (Va urma.)

Scăderea numărului vitelor.

În timpul din urmă s'a urcat prețul vitelor într'un mod neobicit pe la noi. Unii susțin, că pentru aceea s'a urcat acum așa tare prețul vitelor, fiindcă se vînd (exportează) mai multe în Austria și pe piețele străine. Alții susțin din contră, că pentru aceea s'a urcat prețul vitelor așa de tare, fiindcă și în alte țări s'a mai urcat prețul acelor.

În fața acestei nedumeriri obștești așa zicând, ministrul nostru de interne a orînduit în anul 1904, ca să se facă în țara întreagă o conscriere generală a vitelor. Resultatul, la care a ajuns prin aceea conscriere a fost cam îndolnic, deoarece ce s'a făcut la începutul anului, când adecă vitele fătătoare încă n'au fost fătate și de aceea se credea, că acestea ar fi pricinuit rezultatul acela îndolnic. Din cauza aceasta s'a mai orînduit și în anul 1905 o conscriere generală după fătare, care ne arată adevăratul rezultat vrednic de credință.

Din conscrierea din urmă asemănată cu cea făcută mai înainte cu 10 ani, rezultă, că nu vinderea în Austria și urcarea prețului vitelor în alte țări este pricina, că vitele s'au scumpit așa de tare, ci scăderea numărului acelor. Eată ce ne arată datele statistice publicate acum mai de curînd despre conscrierea din urmă, în asemănare cu cele de mai înainte.

În anul 1895 numărul vitelor cornute a fost 5.829,483 capete, în anul 1904 numărul acelor a fost 5.678,762 capete, ear' în anul 1905 s'au aflat numai 5.333,336 capete, adecă numărul acelor a scăzut în cei din urmă 10 ani cu 8,5% la sută.

În anul 1895 numărul oilor a fost 7.526,686 capete, în anul 1904 numărul acelor a fost 6.843,064 capete, ear' în anul 1905 numărul acelor a fost numai de 6.589,063 capete, care va să zică numărul acestora încă a scăzut în cei din urmă 10 ani cu 8,1% la sută.

Dar' mai mult decât aceste soiuri de vite, a scăzut numărul porcilor, care la anul 1895 a fost de 6.447,134 ca-

pete, la anul 1904 numărul acelor s'a redus la 4.275,210 capete, ear' la anul 1905 numărul acelor a fost numai de 4.256,755 capete, adecă numărul acestora a scăzut în cei din urmă 10 ani cu 34% la sută.

Scăderea aceasta înspăimîntătoare în numărul porcilor a pricinuit o ciumă lor, care a bătuit în anii din urmă într'o măsură așa de mare, încât pe unele locuri comune întregi au rămas numai cu câți-va porci de rudă, așa că mulți locuitori n'au avut ce îngrășa și tăia nici chiar la sărbătorile Crăciunului.

În urma numitei boale prețul porcilor așa a crescut de tare, încât oamenii mai bătrâni își aduc foarte bine aminte, că mai înainte cu prețul acela, pe care-l dai astăzi pe un grăsun, puteai cumpăra chiar o vacă fătată. Noroc, că ei se sporesc foarte curînd, căci altcum economia lor nu s'ar mai putea reculege pe mulți ani înainte.

Scăderea în numărul vitelor, oilor și al porcilor, nu se simte peste tot locul deopotrivă. Sunt unele comitate, unde numărul acelor nu numai că nu a scăzut, dar' a chiar crescut. Creșterea aceasta a provenit atât de la buna îngrijire a acelor, cât și de la apărarea lor pe timpul boalelor lipicioase. Sunt apoi altele unde cu deosebire ciumă porcilor a făcut o adevărată pustiere. Aceasta s'a întîmplat mai cu seamă pentru aceea, că nu s'au luat măsurile de lipsă de la început, ca boala să fi fost localizată îndată după ivirea ei.

În fața acestei scăderi a numărului vitelor, oilor și porcilor, toți economii bine simțitori își pun întrebarea, că oare cum s'ar putea ridica earăși numărul acelor? Și răspunsul la aceasta întrebare, nu este tocmai așa de ușor.

Unii sunt de părere și răspund la întrebarea de mai sus, că până când nu va scădea prețul vitelor, al oilor și al porcilor, ca cum a fost acela și mai înainte, până atunci nu se va putea urca nici numărul lor, deoarece ce mai toți economii rîvnind la prețul cel mare ce li-l îmbie pe acelea, vînd uneori chiar și din cele de prăsilă (fătătoare), așa că aceasta apoi este cea mai mare

daună pentru o economie bine întocmită. Alții susțin din contră, că ar trebui împedată vînzarea vitelor mai tinere, cari după cum se știe sunt viitorul fiecărei economii.

Pe economii nostri încă-i privește mai deaproape întrebarea de mai sus. De aceea n'ar strica când s'ar cugeta și ei cât mai des la deslegarea ei, care ar trebui să o facă de așa, ca din an să poată arăta un număr tot mai mare de vite cornute, oi și porci în economiile lor. Atunci apoi pot alerga și ei mai des pe la tîrguri, căci vor avea de unde vinde și le vor mai rămănea de-stule și lor de prăsilă și pentru creștere.

Ioan Georgescu.

Grăiul vitelor.

Moșule, moșule, îi drept ce-o zis Vasile, că vitele grăesc?

Că ele grăesc, cum și-o povestit Vasile, este o minciună, dragul moșului, pentru că bunul D-zeu nu li-a dat darul să grăiască ca noi. De ce moșule? Pentru că ca să se poată munci și să ne hrănească, n'au lipsă de pricepere și limbă omenească; dară pentru aceea li-a dat putere mai mare, ca să ne poată sermane munci și nouă ne-a dat minte, ca să le știm povățui și bine îngriji. Măcar că nu grăesc așa ca noi, totuși ele grăesc în felul lor. N'ai auzit, cum se miaună cănele, cum rage vaca când îi flămândă?

— Da săracele! și tare mi-i milă de dinsele.

— Da dragul moșului, tot-deauna să-ți fie milă de dinsele, ca și lui D-zeu să i fie milă și drag de tine. Și apoi ele mai grăesc într'un fel.

— Cum moșule, cum mai grăesc ele, cum? Dacă vezi un căne gras, nu cunoști că stăpânul său îi gospodar bun, om de treabă și bun la inimă. Dacă vezi vituțele grase, frumos țesălate, nu și-i drag de dinsele, nu cunoști că s'a unei gazde bune, harnic și cuminte? Când vezi calul sau boul gras și frumos, cunoști că slujește la un stăpân înțelept, care nu-l încarcă și nu-l mână din cale afară, ci-l caută la vreme cu hrană și apă.

VESELIA.

Foia glumească a »Foil Poporului«. —

Biserica Țiganilor.

Scosse de prin buzunariu
Trase bine pe amnariu
Și-ascuțite, lucite
Sunt la lume împărțite.
Cloban.

În ce sat și în ce țară
Nu se știe apriat
Adunare să vestise
Pentru țigănescul sfat.
Mai bătrân la adunare
Să puse dada Gavrița
Că-l știau cu toți de-arîndul
Că lucră numai cu pila
— Lucru ne mai pomenit —
Și-i zic »Dada șel vestit«.
Să strânseră toți Țiganii
Pe o luncă, lângă apă
După cum se strîng cioarele
Unde-i o pădure sacă
Și încep să cărăiască

Fie-care 'n legea lui
Dară dada deodată
Zice: Ho! stați măi copii!
Noi ne-om face țara noastră
S'alegem cărmuitor
Pe cum face lumea toată
... Nu-i turmă fără păstor.

Țiganii strigă toți: Ura!
Să trăiască dada nost
Să ne cărmuiască »Țara«
Că el mintios o mai fost.
Ear' dada ca om cuminte
Serios pe cum era
Le mai zise cu blândețe
Cearta a o mai lăsa.
Să traiască-n pretinie
Că sunt oameni de neam mare
Să fie de omenie
Nu tot caute rîsbunare
Ertări să dați la greșale
Să trăiți ca niște frați
Nu umblați cu rîutate
Cum sunteți voi învîțați.
Dară Danciu le grăiește

Și popă ne-ar trebui,
Că postul să isprăvește
Și-acuș Paștile-'s aci
Dada 'ndată ia cuvîntul:

— Dragii mei și neamul meu
Pe cari găsiți înțeleptul
Să meargă la archireu?
Ca să-l facă popă mare
Sau poate și protopop
Că suntem în postu mare
S'ar mai spovedi norod
Unii strigă: Meargă Danciu,
Alții Cula, că-i deștept,
Unii Ionu, alții Onu
Până când să iau de pept
Ba de cap, la păruială,
Și dau pumni, ba să ghiontește,
Mănios dada să scoală
Și pe loc mi-i ocărește:

— Măi cioroi nebuni, neam prost
Voi vă bateți ca la dobă
Nu știți voi c'acum'ai post
Încă chiar și pentru popă?

(Va urma)

Omul galbăn, vested și slab la față se cunoaște că-i bolnav, așa și vitele slabe și hitioane ne spun pe deasupra, că s' rēu ținute și peste măsură chinuite, că stăpânii lor is niște mișei, niște oameni tirani la inimă și proști la minte. Ei nu vreau să priceapă, că și vita simțește durere ca omul. N'ai văzut, mēi Ioniță, cum le curg lacrimi? Li drept moșule, am văzut iapa lui Grigorie, cum li curgea lacrimi, când o bătea cu cio-magul la dealul cel mare, că nu trage căruța plină de prund. Da ticălosul de căteori l'a probozit preotul și învățatoriul pentru mișelia asta? Ai văzut mēi Ioniță pe un gospodar bun, cum li tată to, uncheșu-to sau bādică to se bată în vita cu bāte? Nu moșule, tata n'are nici biciu în căruță, el zice de și iepete așa de mândru li ascultă și tata așa le ne-tezește și împinge și singur la căruță. Așa se cuvinae. Cine cruță vita, D zēu li dă s'o aibă, eară cine o osāndește, nu are parte. Ai văzut vr'o dată de cei ce bat și încarcă peste măsură, o vită frumoasă? Nu moșule, și-i mai mare mila de dēnșele. Ea nu poate spune, că ai bātut'o, dară vālceza de pe trupul ei povestește ce ai făcut cu dēnșă și ce om ești.

Moșule, de ce umblă Grigorie tot cu căruța, când lucră el? De aceea umblă tot cu căruța, ca să nu lucre, el vrea să-l hrānească sērmāna iapă hitioană și osānditā. Omul harnic, ară, samānă și cară cu vita, și de pe rodul pāmēntului o hrānește și pe dēnșul sē folosește, dară leneșul așteaptă toate dela biata vită, de aceea n'are nimic, după ce pierē una, împrumutā bani cu camatā, ca să cumpere alta, și când nu poate plăti datoriile, vinde o bucată de loc și plătește bātele de pe spatele cailor și apoi pere de foame el și vitele ce le au osāndit. Asta-i bātāia lui D zeu pe capul lui și a tuturor celor ce chinuesc sērmānele dobitoace. Ele nu pot spune, dară oamenii cumiți pricep și bunul D zeu vede chinul lor, le trimite sē peară, ca să nu fie de chin, și pe omul rēu sē l pedēsească pentru dobitoacia lui.

Cruță vita și-o hrānește
Că ia bine te slujește,
Când li tare la puteri.

De ești blānd și cu iubire
Ea cunoaște prin simfire
Că nu vrei să-i faci dureri,
Pentru bine aceea ființă
Tot-deanu cu priință
Ea de tine s'a lipi
Și-ți va fi în tot-deauna
Bun tovarăș și de abuna
Cu silință te-a sluji.
Vrei să ai o vită bună
Dă cruțare ca arvună
Și ca plată s-o iubești.
De e rinza ta de feară
Și li faci viața amară,
Tu c'un dușman te slujești.
Căci cum crezi sē fiarbă apa
Lângă sloiul cel de ghiță
Sau pute-vei tu cânta
Când durerea te silește,
Sau când foamea te topește
Crezi tu că-i putea salta?

V. Simiganoșchi.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“.

Am anunțat apariția raportului general al comitetului central al »Reuniunii române de agricultură« din comitatul Sibiului pe anul 1905, redactat de secretarul Reuniunii, dl Victor Tordășianu.

În cele ce urmează vom da un extras din raport, care este o vie oglindă a lucrărilor acestei harnice Reuniuni, atât de folositoare țaranului nostru plugar.

Reuniunea și comitetul ei central, ca și în trecut, și-a făcut de problemă ridicarea stării materiale a populațiunii române agricole.

Spre acest scop s'a nuzit a încetățeni la poporul nostru între altele :

Cultura mai rațională a pāmēntului, folosirea de mașini și de unelte economice, până aci necunoscute la economii nostri; introducerea de nutrețuri măiestrite; premenirea rassei de vite; îmbrățșirea culturai pe scară mai întinsă a poamelor; familiarisarea păturei noastre muncitoare cu viața de însoțiri; prețuirea, conservarea și răspândirea produselor mânei dibace a țarancei române; îmbogățirea în parte a literaturii agronomice; deprinderea popora-

țiunei noastre cu organizarea și aranjarea de expoziții de tot felul etc.

Lucrările comitetului central pe 1905 sē rezumază în următoarele :

Întruniri agricole.

În anul 1905 comitetul central a ținut o singură întrunire agricolă propriu zisă, anume la 2 Iulie n. în comuna Dobârca. Întrunirea a fost condusă de viceprezidentul I. Chirca, asistat de membrii din comitet P. Dragits și Romul Simu și de secretarul V. Tordășianu. La întrunire, între alții, a participat mai mulți fruntași din jur. Viceprezidentul I. Chirca a vorbit despre cultura pomilor, membrul din comitet R. Simu despre stupărit, secretarul Tordășianu despre însemnătatea însoțirilor de credit sētești sistem Raiffeisen, iar învățătorul Nicolae Iosif din Aciliu, într'o conferință nu sē poate mai instructivă a tractat despre cultura viilor preste tot și în special despre cultura viței americane. Discursurile au fost ascultate de numerosul auditor cu încordată atențiune. Promisiunea dată de fruntașii din Dobârca, că în viitorul cel mai apropiat vor pune bază la o însoțire de credit sē'ească sistem Raiffeisen, că sē vor îndeletnici cu cultura albinelor și cu lucrarea mai rațională a viilor, este drept rezultat practic al întrunirii. Cultivătorilor de albine din Dobârca li s'a cinstit o coșniță mobilă mai perfecționată.

Cultura animalelor de prāsilă.

Pe terenul acesta cea mai de frunte lucrare a fost a 15 a expoziție de vite de prāsilă, impereunată cu distribuire de premii în bani, ținută Duminecă la 22 Octomvrie n. 1905 în comuna Veștem, despre care la timpul sēu am dat raport detaiat. Ea a fost condusă de viceprezidentul I. Chirca, asistat de membrii comitetului R. Simu și Teodor Andreiu și de secretarul Vic. Tordășianu. Expoziția a fost bine reușită. Premiile împărțite cu cor. 200, s'au dăruiet de comisia economică comitatensă.

Cultura poamelor.

Lucrările privitoare la cultura poamelor în 1905 au luat o extindere mai

Poesii populare.

Foaie verde de sēcară
Mānios badiu deasară
Că ce n'am eșit afară,
N'am eșit, că n'am putut
M'a pus maica la cernut,
Și mi-a dat o stă deasă
Sē nu pot eși din casă
Eu luai una mai rară
Și ești la badea afară.

Trandafir crescut în iarbă
Trece badea nu mē întrebă
Par-că nu i-am fost eu dragă
Și eu trec și nu-l întreb
Cu ochisorii-l petrec.

Dorul meu bade ș'al tēu
De s'ar face un pod meren
De-aicea pān' la Brașeu
Sē treacă tot doi cu doi
Sē trecem bade și noi
Sē ne luām amēndoi.

Tuturor le pare bine
C'a picat rēul pe mine
Las sē pice că nu-mi pasă
Numai sē fiu sânătoasă.

Rēu e Doamne dacă n'ai
Vorbă cătră cini sē dai
Ași da-o la om străin
Nu-i ziuă și satu-i plin
Ași da la un om dea meu
Zice că-s de vină eu.

Jeluimași și n'am cui
Jeluimași codrului
Dar' codru-i mai jelnic el
Când pică frunza din el.

De-ar ști Doamne cineva
Cum mē doare inima
Ș'ar sta și s'ar socoti
Cum în lume pociu trāi
Pe pāmēnt cu oamenii.

De trei zile cucu vine
Prin codrul cel de masline
Pe nimica nu sē pune

Făr' pe-o clombiță uscată
Și tot cântă de mē gată.
Taci cucule nu cânta
Nu-mi mai strica inima.

COLINDE.

I.

Venătorii lui Crăciun
De cu noapte s'au sculat
Și pornitau la venat,
Când a fost de cătră sară
Sus în nori că sē uitară
Trageți arcul înapoi
Că eu nu-s ce gândiți voi
Ci io-s Petru, Sān Petru
Naș bun a lui D-zeu
Și vē spun cum șede el
Șede zēu îmbrăcățel
Cu vestminte până în pāmēnt
Cum n'am văzut de când sunt
Cu vestmēntul mohorit
Și frumos împodobit
Tot cu stele
Mărunțele

mare ca în trecut, dovadă următoarele:

La 16 Aprilie s'a făcut, sub conducerea viceprezidentului I. Chirca, plantarea altoilor dăruiti de Reuniune membrilor cu locuința în Galeș și Aciliu. Plantarea a fost împreună cu demonstrațiuni practice din domeniul creșterii și culturii pomilor. La plantarea făcută în grădinile membrilor au participat bărbați, femei și copii de școală din amintitele comune. Din acest prilej s'au plantat în ambele comune câte 8 sau în total 16 altoi.

Cursul de altoit pomi, cu considerare la intențiunea ministerului de culte și instrucțiune publică de a înființa școale de repetiție economice, s'a ținut cu învățătorii aplicați la conducerea școalelor de pomi comunale. Cursul s'a ținut după un plan bine întocmit, în zilele de 16—20 Maiu în comuna Seliște, sub conducerea viceprezidentului I. Chirca, însoțit de membrul din comitet Dr. I. Stroia, protopresbiter. La curs au participat 14 învățători din Seliște și jur.

Spre a înlesni economilor nostri cumpărarea de altoi buni și ieftini, prin mijlocirea înaltului minister, Reuniunea a procurat 600 altoi meri a 20 bani. Din acestia 16 bucăți s'au plantat în grădinile membrilor cu locuința în Aciliu și Galiș, 155 s'au distribuit între membri în mod gratuit, 29 s'au plantat în grădina de altoi a școlii practice economice din Seliște, iar din rest: 100 bucăți s'au vândut cu câte 40 bani și 300 cu câte 30 bani.

În zilele din 27—29 Octomvrie n. 1905, comitetul a aranjat în noul edificiu al școlii noastre populare din Mercurea a 4-a expoziție de poame, struguri și derivatele lor, despre care asemenea am dat raport amănunțit.

Expoziția, cu gust aranjată de doamnele române din Mercurea, în frunte cu doamna Agnes Dr. Măcelar, Agapia Vulc, etc., au fost punctul de atracțiune a numărșilor preoți, învățători și a mulțimei de economi din Mercurea și jur, cari zilnic au cercetat expoziția.

Mai în sus mai mititele
Mai în jos mai măricele
Să fi gazdă sănătoasă
Ca o floare de frumoasă
Să fi gazdă 'mbucurat
Că auzi veste de 'mpărat.

Cul. de Aurel Golan (Poiana),

II.

Scoală, scoală, gazdă dragă
Dar' te scoală și te 'mbracă,
Că noi mândru și-om cânta
Pe Christos l'om lăuda,
Bună veste și-am adus
Domnul Christos s'a născut,
In esle făr' așternut,
In ieslița boilor
In mirosul florilor,
Maria când a născut
De durere n'a știut.
Pruncu 'n brațe l'au luat,
Și de el s'a bucurat.
Și de astăzi înainte,
Nouă ne va fi părinte.
Gazda să se 'nveselească,
Mulți ani buni să veșuiască.

Com. de Petru Bara.

Multe soiuri de poame expuse, apoi povețele date în cursul expoziției, au făcut de expoziția să poate număra între cele mai reușite și instructive.

Între exponenți s'au distribuit premii în valoare de cor. 200, dăruite de In. minister r. u. de agricultură, cum și diplome de recunoștință. Spre cinstea exponenților din Mercurea fie amintit, că ei au dăruit poamele expuse, cari s'au licitat în folosul fondului școlar din Mercurea și în al »fondului pentru viieri«, căruia comitetul aranjator i a transpus 15 cor.

Ținem a releva tot la acest loc, că bravul notar, dr. Demetriu Munteanu din Reci, unul din principalii exponenți și cunoscut bun viner, încântat de buna reușită a expoziției, a pus temeiul »Fondului de premii D. Munteanu pentru cel mai bun viier din cercul Mercurei« cu 20 cor., la care au mai dăruit Ioan Beu, propr. în Apodul-rom. 2 cor. și George Sănese măcelar în Mercurea 4 cor.

Comitetul afară de aceste n'a lipsit de a face poporațiunea bagătoare de seamă la prescripțiile art. de lege XII ex. 1894, referitor la curățirea pomilor de omide și la stărpirea animalelor stricacioase grădinilor și pomilor.

(Va urma.)

Răvașul nostru.

»Călimdarul Poporului« pe 1907 în partea literară cuprinde și istoricul anului, din Septemvrie 1905 până în Septemvrie 1906 înșirându-se toate întâmplările ce s'au petrecut în acest timp.

Acesta e »Răvașul nostru«, care este asemenea unei foi, ce iese odată pe an. »Răvașul« de acum este de mare însemnătate pentru toți, căci în decursul anului trecut s'au petrecut lucruri pentru noi de cea mai mare importanță, pe cari e bine să ni-le întipărim în minte și pe cari »Răvașul« ni-le dă într'un mănunchiu.

Eată cuprinsul lui: Lupta parlamentară. — Procese de presă și pedepse. — Pe teren cultural - economic. — (Biserica și școala. — Societățile noastre și serbările culturale. — Dăruiri și fundațiuni. — Lucrări economice și însoțiri noue.) — Morții nostri. — Dela frații nostri. (În România: Expoziția națională. — Bucovina. — Basarabia. — Românii din Macedonia. — Românii din America.) — Din lumea mare.

»Răvașul nostru« se estinde pe pag. 106—126 și singur e vrednic prețul »Călimdarului Poporului« (45 bani cu porto cu tot.)

Nici un călimdar românesc nu are astfel descris istoricul anului, cum îl are »Călimdarul Poporului« pe 1907.

Petrecere.

— Găicitură. —

Din literele de aci se se alcătuiască doue cuvinte, cari au însemnătate la Crăciun.

S E A T I F I G E I
R B O R E R I T

Între cei ce o vor deslega și vor trimite deslegarea până la Anul-nou la adresa »Foi Pop.« se vor sorta 2 cârticele de poesii populare. Cârticelele le pune la dispoziție dl Ioachim Pop inv. compunătorul acestei găciturii.

SFATURI.

Scrumul de tutun. Scrumul de tutun e foarte bun pentru curățirea metalelor. Obiectele de metal frecate se fac strălucitoare ca cele de nichel. Smațul asemenea se face frumos când îl frecăm cu scrum.

Ară de seamă și mulțumita publică.

Din Voila.

Pentru biserica gr. cat. română din Voila la apelul făcut de subscrisul, au binevoit a contribui următorii creștini de ai nostri, aflați în America: George Șerban 6 dol. Nicolae Șerban 10 dol. † Georghță Șerban 2 dol. Daniilă Aron 8 dol. Zenovie Gabor 5 dol. Iosif Șerban 5 dol. Enci Gabor 5 dol. Moise Șerban Nr. 65, 4 dol. Moise Șerban Nr. 82 4 dol. Alexandru Gabor 4 dol. Ioan Gabor 2 dol. Andreiu Ramba 3 dol. † Iosif Streza 3 dol. Andreiu Maier 2 dol. George Șerban Nr. 105, 1 dol. Nicoleta Secaș 2 dol. Dobrin Samoilă Dobrin 2 dol. Nicolae Popa 2 dol. Dobrin Dobrin 1 dol. George S. Gabor 3 dol. Ioan Popa 2 dol. Ioan Oprea 2 dol. Ioan Itu 2 dol. Ioan Arhrie Gabor 1 dol. 50 c. Nistor Pop 1 dol. Daniilă Itu 2 dol. Andreiu Csiki 1 dol. Ioan Moian Nr. 122, 2 dol. Ioan Moian Nr. 84 1 dol. Ioan Șuteu 1 dol. Augustin Șerban 3 dol. Nicolae Augustin Șerban 1 dol. Ioniță Șerban 2 dol. George Iosif Șerban 1 dol. Ioan G. Cotona 1 dol. George Cotona 1 dol. Alexandru Mohan 1 dol. Ioan G. Șuteu 4 dol. Daniilă G. Șuteu 1 dol. Moise Șerban Nr. 146 și soța Ana 6 dol. Zevedeiu Borzea 1 dol. Ioan Șerban Nr. 141, 1 dol. Ioan Costandin 15 cenți, Vasile Streza 25 c. toți din Voila, George Dragoș 25 c. George Gorun 50 c. Iosif Opreș 25 c. Ioan Streza 10 c. George Opreș, Ioan Mogoș, Nicolae Gorun, Toma Opreș, Ioan Dragoș, Simeon Opreș, Nicolae Dragoș, câte 25 c. Ioan Dragoș 10 c. Vasile Streza 25 c. Ioan Grancea 25 c. Costandin Gorun 25 c. Nicolae Gorun 15 c. toți din Dridiț Sichiș Popa 25 c. Dumitru Popa 20 c. Mihai Zaharie, George Șuteu, Petru Văja, George Zaharie, Pantilimon Florea, Patrichie Țirgiș, Mateiu Popa și George Bitin, câte 25 c. Ioan Andreiaș 4 c. toți din Sâmbăta Interioară, Alexe Grama, Nicolae Dobrea, Samoilă Ruja și George Cocan, câte 50 c. George Cocan 25 c. Tanase Cociu 25 c. Ioan Cociu 25 c. toți din Sâmbăta superioară, Nicolae Borzea 50 c. Oprea Borzea 25 c. Nicolae Blehuși 25 c. toți din Vistea inferioară, Victor Trîmbițaș 20 c. Ioan Ramba 1 dol. Voivodenii mici, George Moga 50 c. Voivodenii mari, Maria Avrigian 50 c. Sibiu, Ioan Pop 25 c. Lazar Neamț 20 c. Bucovina, George Bârsan 2 dol. din Beclean, Ioan Dancu 25 c. Lisa, David Șoner 50 c. Nicolae Costea 50 c. Beșimbac, Ioan Potmolea 25 c. Viștea superioară, Ioan Pop 25 c. Ioan Vlad 25 c. Sărăștveni, Nicolae Bogdan 50 c. Maria Bogdan 50 c. Moardăș, Ioan Rotariu 25 c. Galvasta, George I. Ganea 30 c. Pojorta, Achim Streza 50 c. Spiridon Funar, Nicolae Cecu, Ioan Motoc, Valeriu Cecu și Andreiu Motoc câte 25 c. din Sesciori, Ioan Ghicoșan 20 c. Boian, Nicolae Hațegan 20 c. Blăjuși, Catarina Gramert 25 c. Bortăș, George Cosma 50 c. Săplac, Iosif Ciora 25 c. Vidra, Petru Guja 25 c. Vidra, Andreiu Molnar 1 dol. George Sârb 25 c. Galateon Zaharie 25 c. toți din Ludișor, Lazar Jaru 20 c. Netot, Ioan Muntean 25 c. Copacel, Peter Vais 1 dol. Clerland Oh.

Suma ridicată dela poșta noastră face 671 cor. 58 bani, — la care s'a adaus dela Nistor Comșa care s'a întors dela America 16 coroane, asemenea dela Danilă Iosif Gabor 4 cor., ambii din Voila. Așadar suma primită dela credincioșii din America face: 691 cor. 58 bani.

La aceasta sumă s'a adaus suma de 20 cor. dela Dr. Nicolae Șerban deputat, avocat, 20 cor. dela însoțirea de credit »Voileana«, 20 cor. dela banca »Voileana«, dela Danilă Șerban, jun. notar 10 cor. dela Ioan Bica, notar și soția Marișii 12 cor. dela Nicolau Șerban, paro h 2 cor. dela Danilă Șerban sen. notar pens. și curator primar 2 cor. dela mai multe femei 22 cor. dela mai mulți credincioși câte o coroană în suma de 76 cor. Intregă sumă face: 879 cor.

Cu aceasta sumă sau făcut următoarele lucruri: 8 ferestre sparte de nou și mărite într'un zid cu totul de peatră, cu sticlă colorată Coloritul internului bisericii în petri de marmoră coloare verzie, ceriul cu nori. Pe plafonul altariului potirul, discul și steluța, pe plafonul năi bisericii de 2 ori Spiritul sfânt în chip de porumb. Pe iconostas 4 icoane împărătești etc. etc. renovându-se întreaga biserică.

Lucrările s'au făcut de Ioan Petride, pictor din București, care a prestat lucrul pentru 124 coroane, celalalt lucru l'a luat peste tot Iohann Kuntz pentru 810 cor. Suma de 84 cor. 42 bani ce nu s'a ajuns din colecte s'a dat din fondul bisericii.

Trebue să amintesc pe fata fecioară Eufrosina Șerban care a donat 4 țesături foarte frumoase în preț de 30 cor., așezate pe iconostas și pe cari le-a donat pentru amintirea fratelui său Georgiță Șerban reposat în America, în urma unei nenorociri. Asemenea a donat Eva Ioan Dobrin 4 țesături foarte frumoase.

Trebue să amintesc pe colectanții George Șerban și Nicolau Șerban cari în America depăr ată pe lângă lucrul greu ce au avut a împlini, n'au pregetat a alerga și pentru biserică noastră casa D-lui.

Trebue să amintesc pre întreprinzătorii Ioan Petride și Iohann Kuntz, cari s'au slit și ostenit a ne împlini gândul nostru prin dibăcia dênșilor.

Trebue să amintesc că în America după cum mi s'a spus mai sunt colectați 25 dolari la cari dacă se va mai adauge încă din bunăvoința credincioșilor și din îndurarea lui Dumnezeu, vom ridica în anul viitor turnul și l vom coperi cu tinichea, acești bani colectați sunt la credinciosul acestei biserici Șerban Gabor.

Pentru toate aceste jertfe primească Onorații contribuenți și toți cei ce au ostenit în calea D-lui și pe această cale mulțumitele noastre.

Sfințirea acestei biserici renovate s'a întâmplat în 9 Decembrie a. c. prin Prea Onoratul Domn Vicar al Făgărașului Iacob Macaveiu asistat de Nicola Șerban paroch, de Maximilian Recean paroch în Vaidarecea și de subseranatul.

Alexandru Șerban,
coop. gr.-cat.

NOUȚĂȚI.

Principele Bulgariei în București. Principele Ferdinand al Bulgariei, în călătoria s'a din Mecklenburg (Germania) spre casă, s'a oprit Duminecă pe câteva oare în București. Principele a fost primit la gară de părechea moștenitoare a României, iar' la palat s'a dat o cină în onoarea lui. Principele a plecat apoi la Giurgiu și de acolo spre Sofia. Scopul călătoriei prințului a fost să viziteze pe regele Carol reconvalescent.

La „fondul Victor și Eugenia Tordășianu“ pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: Gavril Precup, prezidentul societății meseriașilor din Blaj, 2 cor; Stefan Olteanu, măsar, 1 cor. Vasile Barna, faur, 50 bani, Ilie Mirca, păpuțar, 1 cor. Ioan Cristian, 1 cor; Aurel Trifan, croitor 50 bani, Demetriu Turcu jun., comersant, 50 bani; toți membri în comitetul Societății.

Osândit la moarte. Cum știm în lupta de la Ciuzima, în care a fost zdrobită flota rusească de Jăponezi, admiralul Nebogotov s'a predat cu patru vapoare pancerate. În afacerea aceasta acum s'a ținut judecata în Petersburg. Nebogotov și comandanții a trei vapoare au fost osândiți la moarte. Luând însă în samă slujba lungă a lor, tribunalul militar a hotărît să dea o rugare de agratare la Țarul, ca să schimbe pedeapsa de moarte în arest de fortăreață de 10 ani. Patru oficeri au fost osândiți la câte 2—4 luni arest de fortăreață.

Daruri de Crăciun săracilor noștri. La apelul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru darurile ce se vor împărți între săracii noștri în ajunul Nașterii Mântuitorului nostru Isus Christos au mai dăruit: Preacuvioșia Sa domnul Dr. Il. Pușcariu, archimandrit și vicar arhiepiscop. 5 cor., dl așesor consistorial Pantaleon Lucaș 10 cor., dl avocat Ioan de Preda 5 cor., doamna Adelina Tăslăuanu năș. Oltean 10 exemplare din opul său (A. O. Maior: »Biblioteca copiilor) volumul 2. Firma comercială Kleisch (Grand magazin) 100 bucăți batiste.

Școală românească în Americă. În St. Louis marele oraș al Statelor unite din America de nord s'a deschis zilele acestea prima școală românească.

Soia. Despre cultivarea Soiei ni se mai scrie următoarele:

În primăvara anului acestuia am cumpărat 2 chile de Soia de la dl Nicolae Radu din Nucet. Am sămănat însă numai 1/2 chilă, în loc nășipos și lângă apă. Fînd ploii în primăvară, apa mi-a spălăcit multă și vara oamenii au smuls multe fire, mirându-se de noua plantă. Firul de Soie avea câte 70—80 de păstăi și în fiecare păstăie era 4—5 boane. Am avut roada de 10 chile. Din aceste cinci le sămăn la primăvară, iar' cinci le vînd. Prețul unui chilo 2 cor. și posta. — Nicolaie Rimboiu, în Sămbăta de sus, posta Sămbăta de jos (Aló Szombatfalva) comit. Făgăraș. Români! cultivați Soia.

Unde nu plătesc dare de drum. Orașelul Szepes-Bela are venituri frumoase din pădurile lui. Pe anul 1907 venitul curat este 75 mii cor. Reprezentanta orașenească a hotărît, că din suma aceasta să plătească cu 10 mii darea de drum, așa că oamenii singuratici n'au s'o plătească.

Prelegeri publice. Din Săliște ni se scrie, că prelegerile publice, începute de d-nul Dr. Ioan Stroia, protopr. au fost continuate astfel: Duminecă în 7 Decembrie nou a vorbit domnul Dr. I. Lupas, profesor seminarial în Sibiu, despre »Plămădirea neamului românesc«, în 15 Decembrie n. când a fost aranjată o festivitate școlară întru amintirea memoriei lui Șaguna a vorbit învățătorul Ioan Mateiu despre acest mare arhieru, iar' în 23 Dec. a vorbit dl medic Dr. N. Calefariu despre Combaterea cauzelor mortalității la copii în primii ani ai vieții.

Nou avocat român. Dl Dr. Toma Vasinca și-a deschis cancelaria advocației în Pui (comit Hunedoarei). Atragem luarea aminte a poporului nostru din acele părți asupra noului avocat.

Școală de industrie în Câmpeni. Dl avocat Rubiu Patița din Alba-Iulia face următorul apel vrednic de luat în seamă, adresat băncilor noastre:

Onoratului public românesc prin vorbirea strălucită a deputatului dietal M. O. D. Stefan Pop i-s'a făcut cunoscută starea tristă a poporului din Munții apuseni — a Moșilor din cercul Câmpenilor.

Acestei brave poporațiuni are să mulțumească nația românească din Ungaria eliberarea ei din jugul iobăgiei, în care gema țărâ-nimea românească. Luptele și jertfele acestor Moși contrașilor li-a procurat o viață liberă și stare materială priincioasă și ei din contră au perdut și ce au avut, ba acum prin to-tala lor eschidere din păduri și din pășunatele de munte, au ajuns la sapă de lemn și la desperare.

Este supremul timp ca frații lor acum să le sară în ajutor și anumit prin înființarea unei școli de industrie în opidul Câmpeni, centrul Munților apuseni.

Apelez deci, în interesul acestui popor, la bunăvoința Onoratelor direcțiuni a băncilor române, pentru mijlocirea votării unei sume ca ajutor spre scopul indicat. Alba-Iulia în 21 Decembrie n. 1906. — Rubiu Patița.

Observăm, că banii dăruți spre acest scop au să se trimită Consistorului din Sibiu.

Insurat de 100 ori. În Buffalo (America) a fost prins un anumit George Witzhoff din Neuchatel, doctor de dinți, care în câți-va ani prin Statele-unite și Canada, apoi în Anglia și Franca, sub diferite nume s'a cununat aproape cu 100 de fete și femei văduve. Curând după cununie el dispărea cu banii nevastei. Dela ultima lui nevestă a furat 60 mii cor. și aceasta a făcut arătare contra lui. El a fost căutat 3 ani de zile de polițiele diferitelor state, până ce acum a fost prins.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, din prilejul adunării generale a 18-a a »Reuniunii române agricole sibiene«, ținută în comuna Bradu, s'au făcut următoarele daruri: Demetriu Klein, preot și soția sa Eugenia, 1 cor. George Vasilie și soția sa Safta, 40 bani, Ioan Nascu, ec., Ioan Mihai, ec., George Coman Ursu, prez. Insoț de credit »Raifaisen«, dna Elisabeta Ursu, soție de învățător, toți din Bradu, Nicolae Iosif, inv. (Aciliu) Ieronim Preda, dir. libr. archid. fiecare câte 20 bani. Constantin Bucurenciu și soția sa Ana, 30 bani; George Coman și soția sa Lina 20 bani, Nicolae Lazar, comersant și soția sa Nuta, 40 bani, Nicolae Coman Ursu, 10 bani; Romul Simu, inv. penz. 20 bani, Ana C. Ursu, 10 bani; George Dumitru Pavel și soția sa Maria, 40 bani, și Victor Tordășianu, secret. Reun. agr., 10 bani.

Ajutorul școalelor noastre. Am amintit, că din vânzarea pădurilor celor 7 județe săsești, din cele 350 mii cor. ce se dau spre scopuri culturale 20% adică 70 mii de cor. se vin pe an școalelor noastre românești, aflătoare în »fondul regiu« de odinloară. Anume: pentru gimnaziul gr.-or. român din Brașov 24000 cor., pentru școalele populare gr.-or. din Sebeșul săsesc și Săliște câte 2000 cor., pentru școalele din Răhău, Lancrăm, Poiana, Mercuria, Apoldul-de-jos, Sighișoara și Romos câte 1000 cor. pentru școalele din Pricaz, Turdaș, Romoșel și Vaidei, câte 500 cor. și pentru alte comunități bisericesti gr.-or. lipsite de mijloace, aflătoare pe fondul regiu, spre scopuri școlare suma de 27,000 cor. la oaltă 64,000 cor. la an, Pentru comunitățile bisericesti gr.-cat. încă s'au votat ajutoare spre scopuri școlare și anume pentru cea din Orlat 2000 cor., din Sibiu și Sebeșul săsesc câte 1500 cor., din Șeica-mare și Cohalm câte 500 cor. la oaltă 6000 cor.

Ajutoarele aceste se dau în fiecare an, în decurs de 22 de ani, câtă vreme ține exploatarea pădurilor.

Astel câteva școale de ale noastre pot asigura învățătorilor salarele recerute și pot crea și fonduri pentru viitor. Conducătorii să folosească banii cu grije și cuminte!

Primarul Sibilului, dl. Iosif Drotleff cu 31 Dec. n. 1906 a trecut la penzie, după un serviciu de 48 de ani. Cauza pensionării este vârsta înaintată.

Cununie. Victoria Cocoș și Eremie Varga Inv. își serbează cununia a 3 a zi de Crăciun 27 Dec. v. la 2½ oare p. m. în biserica gr.-or. din Cincșor.

Zăpadă mare. În Budapesta a nins săptămâna trecută foarte mult, așa, că a încetat circulația tramvaiurilor. Asemenea a nins tare în multe părți ale Ungariei, apoi în Germania și Anglia, așa că trenurile au sosit cu întârziere. La noi săptămâna trecută a fost vreme moale, plăcută. De Luni însă s'a răcit vremea.

Processul Iuriga. Curia a aprobat osânda dată de tribunal deputatului Iuriga pentru agitație. Osânda este doi ani temniță de stat și 1200 cor. amendă.

Preot mănăst de lupi. Preotul Cercel din comuna Ludești (România) a mers la Târgoviște într-o sanie ca să cumpere mai multe lucruri pentru sfințele sărbători. La întoarcere trecând prin pădure, i-a eșit înainte o haită de lupi. Căii s'au speriat și au răsturnat sania. Părintele și vizitiul au rămas în zăpadă. Căii s'au întors acasă cu sania goală. Cei de acasă luându-se pe urmele saniei au găsit în pădure numai cismele părintelui și scheletul părintelui și al vizitiului. Lupii îi mâncaseră pe amândoi.

Cel mai bun renume îl are pepiniera „Millenium” în Nagyósz, comitatul Torontál și fiecare exprimă administrației cea mai deplină mulțumită pentru calitatea cea mai bună furnizată de ani de zile de vițe de viie de soiuri curate, cari fac podoba fiecărei vii. Fecare, cine se interesează, primește Catalogul executat cu gust, în limba română, germană, magiară sau sârbă, gratis și franco.

Intre lucrurile plăcute ale vieții nu se număra de regulă medicamentele, dar „Emulsiunea lui Scott” totuși se poate numi astfel, dacă cugetăm, că câtă intristare și câte lacrimi nu delătură ea cu deosebire diu oada de copii. Emulsiunea lui Scott nu numai vindecă toate acele, ce poate să vindecă uleiul de pește, ci mai mult și e liberă total de gustul și mirosul, care face adeseori copiilor oare pline de îngrijire și plângeri. Emulsiunea lui Scott se capătă în toate farmaciile.

Conferența bănelor. Băncile noastre au avut în 26 Dec. o conferință aici, sub prezidenția d-lui Part. Cosma. Au fost de față reprezentanții la 70 de bănci. S'a hotărât între altele alcătuirea reuniunii tuturor bănelor.

Predicile lui Petru Maior. Primim la redacție predicele lui P. Maior, editate cu litere latine, sub îngrijirea protopopului Dr. Elie Daian din Cluj. 8° mare 105 pag. Prețul 1 cor. + 10 bani. porto postal.

Cu aceasta broșură se isprăvesc „Predicile sau învățăturile la toate Duminecile și sărbătorile anului” ale vestitului Petru Maior de Dicio-Sân Martin. Cele pe Dumineci fac 5 broșuri sau volumul I. costă 5 cor. ear cele pe Sărbători, o broșură, volumul al II, și costă 1 cor. La olaltă legate în pânză și piele costă 7 cor. + 50 porto. Se pot procura dela „Răvașul” Cluj, (Jókai u. 6.)

Predicile pe sărbători se deosebesc de celelalte numai prin împrejurarea, altfel favorabilă, că-s cu mult mai scurte. După cum suntem informați încurind vor apărea și predicele la înmormântări, sau Propovedaniile, cari au stors unui necunoscut următoarea observare, însemnată pe o carte veche, în biserica din Tebea: „Petru Maior este virful filosofilor”.

O bătaie. În scoala de stat din Pestişul inf. (comit. Hunedoarei) învățătorul a făcut Pom de Crăciun școlarilor. La serbare copii români au trebuit să ție orății ungurești. Din cauza aceasta câți va feciori de român — așa

scriu foile ungurești — au făcut larmă. S'a iscat apoi o strajnică bătaie între feciorii unguri și români. Un fecior a fost omorit!

Cazul de moarte. Micul băiețel Laurențiu al d-lui Dr. Stefan C. Pop, adv. în Arad și deputat dietal a reponat săptămâna trecută, în vîrstă de 6 luni.

— Teodor Ceonța, fost profesor la seminarul diecezan din Arad, a reponat Vineri noaptea, în vîrstă de 59 de ani.

Răiu — fără Adam se va face în America, în statul Texas. O femeie a cumpărat cinci mii de iugăre de pământ, pe cari va face un sat cu locuitori numai femei, în număr de 1000. Bărbaților nu e iertat să se așeze acolo, iar' dacă totuși s'ar furișa vreunul, nu va avea nici un drept. Eată un raiu — numai cu Eve.

Omor și jăfuire. Sâmbăta trecută înspre sară a fost atacată trăsura de poștă, ce umbla dela Vișeu de sus (Maramurăș) Poșta ducea bani gata 40 mii cor. și pentru siguranță era însoțită de un gendarm. Hoții au ucis pe gendarm și pe cocș și au dus toți banii. De urma lor nu s'a dat încă.

Nouă baie de aramă. În hotarul satului Tămășesti, lângă Zam, Nagy Lajos și cu 5 soți, toți din Zam, au descoperit o bogată baie de aramă.

Canonle nou. În capitulul gr.-cat. de Orade a fost numit dl profesor din Beiuș, Dr. Florian Stan, de canonic.

Un mort ars. În satul Váronkolyos țăranul Dumitru Bihari s'a spânzurat în grajd. Până să iase comisia la fața locului, mortul era păzit de doi păstori. Acestora fiind i-le frig, au făcut foc în grajd. De la foc s'a aprins grajdul, care a ars împreună cu mortul.

La o alegere de paroch. Ni se scriu următoarele din Părău: Vă scriem cu inima mahnită. Că vedem cum la noi se strică poporul de unii domni. Anume s'a publicat la noi în comuna Părău din Țara Olului concurs de paroch și unii din candidați au început a ademeni poporul cu beutură și cu alte făgăduințe, ca să voteze pe partea lor. Ne scârbim cum se strică poporul. El tare se învrăbește, că unii gândesc, că la alegere o fi ca la târg și care dă mai mult, acela va fi preot la noi. Dar' asta nu-i bine, ci candidații să stea pe pace, să vie la noi să i vedem, să ne spue dorințele lor frumos și cu blândețe și noi i-om asculta și pe care i-om ști mai vrednic, pe acela îl vom alege. Să nu crează aceia, cari umblă pe căi neiertate, că se vor feri. Ori ce s'ar face, noi fruntașii nu putem sprijini pe așa oameni. Deci se știe cine vrea să vie la noi, că noi îi primim cu omenie, dar' așteptăm dela el să și vină cu omenie. Numa să cheltuește de 'nzădar, că noi uu vrem odată cu capul să suferim un preot, care vrea să ajungă la noi pe cale necinstită. Cum ar putea să ne învețe un om, care vrea să cumpere sufletele noastre? Cum ar putea să se simtă bine în satul nostru acela, care se vinde diabolului, ca să se poată face preot? Avem nădejde, că domnul protopop nu va lăsa să se întemple așa ceva, ca mai nainte și că măritul Consistor va griji de noi. Cine vrea să fie la noi preot, trebuie să întreacă pe alții cu: omenia, purtarea bună, cu învățatura și cu sirguința.

Cine are urechi de auzit să auză! Rosalim Axinte, George Siulu.

Foi sistate. „Familia” din Orade încetă cu sfîrșitul anului. Cauza e lipsa de abonamente.

Asemenea a încetat valoroasa foaie „Orizontul” din Cluj, din cauză, că întemeiătorul și redactorul ei, dl V. E. Moldovan merge ca redactor la noua foaie „Românul” din Budapesta.

Linimentum Capslei comp. a Drului Richter (Anker-Pain-Expeller) a devenit un mijloc de casă în adevăr popular,

care se ține în totdeauna în multe familii de mai mult de 37 ani. La dureri de spate, de șolduri, de cap, podagră, reumatism etc. fricțiunile cu Anker-Liniment s'au dovedit întotdeauna alinătoare de dureri, și la boale epidemice, ca colera și mănare de foale sunt avantajoase întotdeauna frecările la foale. Acest mijloc escelent de casă s'a folosit ca fricțiune cu bun succes la influință și se află de vânzare în cele mai multe farmacii cu prețul de 80 bani cor. 1-40 și 2 — dar la cumpărare să cerem întotdeauna espres: „Anker-Liniment al lui Richter” (Anker-Pain-Expeller) și să ne uităm după marca de scutire „Anker” și numele Richter și să primim numai sticle originale.

Producțiuni și petreceri.

In Mohu.

Inteligența română din Mohu invită la concertul ce l va da un grup de clerici din seminarul „Andreian” în sala cea mare a școlii confesionale române, la 26 Decembrie st. v. 1906 (a doua zi de Crăciun.) Programul e alcătuit din 9 puncte, cântări și o declamare. După producție dans.

In Blaj.

Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Blaj, aranj-ză cu ocaziune a distribuirii darurilor de Crăciun pentru copii săraci, cu concursul pedagogilor din Blaj o Serată teatrală, care se va ținea Duminecă în 30 Dec. a. c. la 1/5 ore după amiază în sala de gimnastică. Prețul de intrare de persoană 50 bani, stat 20 bani. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea fetițelor sărace. Să vor cânta două colinde și să jăca pieza „Răsplată păștorului” pieză de Crăciun în 3 acte (localizată)

In Ocna.

Corul bisericesc din Ocna-interioară (Vizakna) aranjează un concert la 26 Dec. v. (a 2 a zi de Crăciun). Programul constă din 6 puncte. După concert, dans. Venitul curat e destinat școlii.

Incercările făcute de medicii practici

au avut rezultat, că uleiul de pește în forma de Emulsiunea lui Scott e mai cu efect, ca în starea sa naturală. Un tratament făcut în o clinică cunoscută a documentat, că uleiul de pește luat în starea sa naturală, a avut ca rezultat mărirea greutateii de 4 ori a greutateii sale, pe când în formă de Emulsiunea lui Scott înmulțirea grăsimii organice a întrecut de șapte ori cuantul greutateii uleiului de pește cuprins în Emulsiunea lui Scott. Copii și chiar pacienți gingași pot lua neîntrerupt și fără de-a le fi greață Emulsiunea lui Scott, fără de a le fi frică că vor avea greutate.

Pentru veritabila emulsiune a lui Scott garantează semnul adaus aici, un pescar care duce pe spate o știucă mare.

Cu provocare la aceasta foaie, trimițând înainte 75 fil. în marcă postale, servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL, „Stadtpotheke” Budapest IV. Vázz-utca 34/50.

Prețul sticlei originale coroane 2.50. Să capătă în toate farmaciile. 24 2—8

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

D. S. stud. în Odorh. Nu lovește măsura; lucră mai bine în proză.

Deda. Mulțumite. Numai poesia a mers, ne mai fiind loc

L. în Gherl. Mulțumite. Vă salutăm cu dragoste și vă dorim la toți sărbători ferice.

I. P. în Fen. „Vatra școl.” n'are subvenție. Privitor la planul Dv. vom vedea.

D. D. eo. în R. n. Călimdarele, ca și foaia nu se dau decât cu bani gata.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan

Tiparul „Tipografia” Henric Maltzer

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit și confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și artici de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 118 24-52

Cine suferă de podagră, reumă, ischias, se cumpere o sticlă de

Fluid de podagră al D-rului Flesch

care vindecă sigur podagra, reuma, durerile de mână, de picioare, de spate și de șeale și slăbia de picioare, cum și umflăturile. Efectul se simte în timpul cel mai scurt. Se poate căpeta în farmacia lui **Dr. E. M. Flesch**, „Magyar korona“ în Győr, Baross-ut 24.

O sticlă de 1¹/₂ decilitru Cor. 2. Pentru folosință mai lungă o sticlă de familie Cor. 5. La comanda de trei sticle mici sau două sticle de familie se face expediția franco.

215 15-36

Carol Albert

croitor de cavaleri

— Sibiu —

Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

● ● noutățile ● ●

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, cu deosebire deposit mare de stofe englezești, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte, precum: Sacko, Jaquette, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

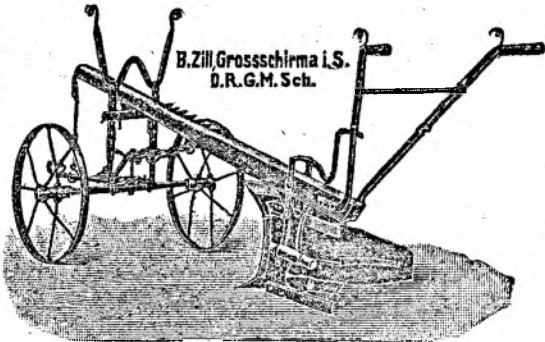
În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

159 25-52

Nou! Foarte practic probat și de mare avantaju este pentru agricultori Nou!

„Zillia“ plugul de întors sau învîrtit.

cu corpul inferior din oțel vîrsat și cu tălpile libere

cu grîndein de oțel și lemn

La arat nu se întîmplă astupare, pătura pămîntului se întoarce deplin, are lipsă de puțină forță trăgătoare, căroaia de plug de lemn se poate folosi cu plugul Zillia. Materialul escelent. Se poate procura prin singura

representanță pentru Transilvania și România dela

IOAN K. SCHULLER

— Agnita — Szentágota. —

Opinie: Cu plugurile de întors Zillia, cumpărate dela dl Ioan K. Schuller suntem foarte mulțumiți și putem recomanda cu căldură acest plug ori căruia econom. Un avantaju deosebit are, că merge foarte ușor, brezdele le întoarce de tot și pretinde puțină forță trăgătoare.

Agnita, 20 August 1906.

247 10-10

Ioan Fernengel, econom; Ioan Breckner, econom; Mihail Rottmann, econom; Mihail Mergler, econom.

Industrie patriotică!**Anunț de deschidere.**

Subscrișii avem onoare a aduce la cunoștința onor. p. t. public, că am ridicat în **Orlat** (I. Sibiu) o

fabrică de postav și lană

și totodată am deschis o boltă pentru produsele noastre în

Sibiu, Piața mică

în noul edificiu al institutului fonciar (Bodenkredit)

pe care o vom deschide Luni, în 7 Ianuarie 1907.

Noi recomandăm depozitul nostru bogat în **postavuri și stofe pentru haine bărbătești**, cum și cele mai deosebite **flanele**.

Cu deosebire facem onor. public atent la colecția noastră, bogată în colorii, de postavuri de turiști, netedă sau în caréa.

Tot aici se află și cele mai diferite **stofe de căptușeală**.

Nizuința noastră continuă va fi, ca prin cea mai bună calitate a materiei și prin serviciu punctual, să câștigăm mulțămirea onor. nostri mușterii și rugăm onor. public a sprigini tinera noastră întreprindere.

301 1-

Cu distinsă stimă

Frații FONN.

228 13-24

Trebuințele d-voastre de cafea și tee

se le acoperiți mai bine la **Iuliu Meinel** în **Budapesta** (filială: **Sibiu, strada Cisnădiel 24.**) Firma Iuliu Meinel e dovedită ca cea mai mare în Ungaria în bransa sa. Ea importează cafea și tee direct din țările de producție, ceea-ce se poate dovedi. Cereți preț-curant; acesta ofere în sine și prin sine o lectură interesantă și cuprinde o mulțime de lucruri, cari sunt foarte prețioase a le cunoaște fiecare econoamă. Preț-curantul la dorință se trimite gratis și franco.

Iuliu Meinel, Budapesta. Filială: Sibiu, strada Cisnădiel 24.

Deschidere de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut, că în 22 Dec. c. am deschis în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 1

o neguțătorie de galanterii și de articli mărunți.

Prin o cumpărare foarte favorabilă, făcută în persoană, a articlilor mei, precum port-monee, tabachere, ișite, perii de dinți, de cap și de haine, bricege, foarfeci, garnituri de călătorie, bastoane, peptene obicinuite, peptene de frizat, arafte de păr, ace de păr, pungulițe de piele, pungulițe de mătase, șateline, cum și alți articli de bransa aceasta, ca daruri de Crăciun etc. sunt în plăcuta poziție, a furniza stimateților mei mușterii articli buni cu prețuri ieftine.

Rugând onor. p. t. public a sprigini cu binevoitorul său concurs tinera mea întreprindere, pe care o voi conduce numai pe baze strict solide, îl asigur de serviciul cel mai real și atent și mă recomand

296 1-2

Cu distinsă stimă **Rudolf Stürner.**

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9-60; mai bune cor. 12.-; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.-, cor. 24.-; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.-, cor. 36.-.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 263 6-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.
posta Pilsen, Boemia.

Renomita mașină Solingen

de tăiat părul din cel mai bun oțel, cu trei feluri de tăiat. Se valorează cu deosebire pentru familie, unde sunt copii, fiindcă în un pătrar de an spelele se reîntorc. Prețul cor. 550, calitate mai fină 7 cor. pentru barbă cor. 650. Foarfeci pentru cai și câni à cor. 550. Aparat Solinger de-a se rade repede singur, în casetă elegantă de metal cor. 4. Fabricat american, de renume universal, marca »Star« cor. 11.- M. Rumbak, Viena IX, Lichtensteinstrasse 23. Catalog liber. 272 5-10

EREMIE PURECE

lăcătuș artistic și de edificii, instalator
Sibiu, Rosenanger Nr. 9

preia toate lucrările de lăcătuș, anume:
porți, balcoane, sprijinătoare de trepte,
gratii la morminte, gratii în toate felurile
de stil etc.

Deposit de
cuptoare de fert (economice)
în mare asortiment. 224 14-15

Să garantează executare solidă.
Prețurile cele mai ieftine.

Daruri de Crăciun practice

— în foarte mare asortiment —
cu prețuri recunoscute de ieftine
recomandă

CAROL JAUERNIG
Neguțătorie de pânzături. — Con-
fecțiuni de albituri.
Sibiu.
295 1-2

Nu numai să cetim

ci trebuie să probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpferd

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E. mai înainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băieți) ca să avem un teint alb și liber de piștur, cum și o culoare delicată a feții.

Să afli bucată cu 80 fileri în Sibiu la:
Farmaciile la »Urs«, Piața-mică, A. Rummler, str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh. Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Gustereiței, Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighișoara la: farmacia Lingner, I. B. Misselbacher. 86 38 50

RUDOLF HENTER

deposit de săpun și lumini

— SIBIU —

Filială: Jungenwaldstrasse Nr. 2. — Strada Faurilor Nr. 7.

Depositul fabricii cu vapor de săpun

provezută cu cele mai moderne întocmiri, a lui

Ioan Breckner în Alba-Iulia

își recomandă marele său deposit de toate soiurile de 282 3-6

săpun de spălat

de calitate cea mai escelentă, cu prețuri originale de fabrică.

Isvorul de cumpărat cel mai avantajos și cel mai bun pentru revânzătorii.

AVIS!

Prin aceasta avem onoare a face cunoscut onoratului public, că bazarul nostru în

Strada Cisnădiei Nr. 2

este aranjat de nou pentru sărbătorile Crăciunului românesc.

800 1-1

Berta și Selma Stürner.

A apărut:

Călimdarul „Lumea ilustrată“.

În amintirea jubileului, Călimdarul »Lumea Ilustrată« a apărut mai bogat și mai variat ca întotdeauna, conținând peste 200 de ilustrațiuni. Între altele menționăm: Suveranii României și Principii Moștenitori în sala Tronului, A. S. R. Prințesa Maria la banchetul primarilor, 20 de ilustrațiuni dela Expoziția Generală Română, Defilarea Micilor Dorobanți în ziua de 10 Maiu, Congresul internațional de literatură și artă, Familia Regală la inaugurarea Expoziției Naționale, Veteranii în Cișmeșiu, Banchetul primarilor dela 10 Maiu, Domnul din Milan, Ultimele momente ale lui Mozart etc. etc. Ear' în text relevăm: Nuvela »Răsbunarea mortului«, »O întâmplare ciudată« etc. etc. Mai atragem atențiunea asupra ultimei pagine a Călimdarului, unde se găsește: Problema »Figurei sfărimate« de reconstruit oferind 100 de premii.

Prețul unui călimdar este de lei 1.50 în toată țeara. Ediție specială lei 3.

Spre vânzare: la toți librării, precum și la editorul **IG. HERTZ**, (Hotel de France) BUCUREȘTI, și în librăria lui **W. KRAFFT** în SIBIU.

292 2-3

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se presenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea reului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-runtul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă țineren în cel mai mare secret. În scrisoare să pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiențiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde 'i-se curăță sângele bolnav, nervii 'i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a. m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezii).

Adresa: **Dr. PALÓCZ**, medic specialist de spital: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 84 45-

Concurs.

Senatul școlastic gr.-cat. din T.-Sarvad (comitatul Sălăgiu, posta Tășnad) publică concurs la postul de cantor-învățător, pe lângă emolumentele:

I. Soluțiune învățătorescă:

1. Repartiție pe popor, care să solvește regulat în rate lunare, postcipative 300 cor.
2. Folosul în natură alor 15 jugere pământ arător 200 cor., sau în locul acestui pământ 200 cor. dela biserică.
3. Lemne din pădurea urbarială după 1/2 serie și pășune după 1 serie în preț de 16 cor.

II. Soluțiune cantorală.

4. Cuartir liber foarte elegant, constând din 3 chilii, culină, cameră și supraedificiile necesare economice și grădina de 700□.
5. În loc de 25 hl bucate cantorale bani gata, în rate lunare, 200 cor.
6. Ștolsrele calculate în 84 cor. — total 800 coroane.

Rugărilor sunt a se înainta senatului bisericesc-școlastic din T.-Sarvad, până la 10 Ianuarie 1907 st. n. — Vor fi preferiți cei prezenți. 299 1-1

Să caută

un băiat la frazelăria lui

Petru Moga
Sibiu, Strada Poplăcii Nr. 1.

297 1-2

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
substituire pentru
Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult probat, care se folosește mai mult de treizeci și șapte de ani ca ungere sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenția. Din pricina imitațiilor de mai puțină valoare, la cumpărare se firmă precauți și se primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire Anker și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., O. 1.40 și C. 2 — se ca-ștă în toate farmaciile; dep. princ. la Iosif Török, farm. în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga
Strada Elisabeth Nr. 5 nou
Eспедиție zilnică.

214 1a-40

!! Lumini !!

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat

Lumini de ceară

Lumini de stearin pentru biserică

în ori-ce mărime și executare.

Neguțatorie specială de lumini

Rudolf Henter
— Sibiu —

Neguțătoria principală:

Strada Faurilor (Schmidgasse) Nr. 7.

Filială: Jungenwaldstrasse Nr. 2.

(Poarta Cisnădiei, vis-à-vis de ospătăria Klein).

Revânzătorilor reducere considerabilă de preț.

279 4-20

SAM. WAGNER

fabrică de mașini economice, turnătorie de fer, institut de construit mori și negustorie de fer

SIBIU, Piața Fânului Nr. 1.

Deposit mare de:

283 8-5

Petri de moară

de trachit natural de Buda, franco, de Königsberg

calitate escelentă, pe lângă garanță deplină cu prețurile cele mai ieftine.

Expoziție de Crăciun.

IOSIF JIKLI, strada Cisnădiei

comerțiu special de artiele de sticlă, porcelan și de lux, — instrumente de casă și culină, corpuri de luminat. —

Daruri practice de Crăciun: 298 1-2

Artiele de aramă și cositor, argintate, nickelate.

Novități foarte aparte, executate artistic în fiecare de corațe și împodobire.

Tinătoare de fotografii și rame de icoane în asortiment foarte bogat.

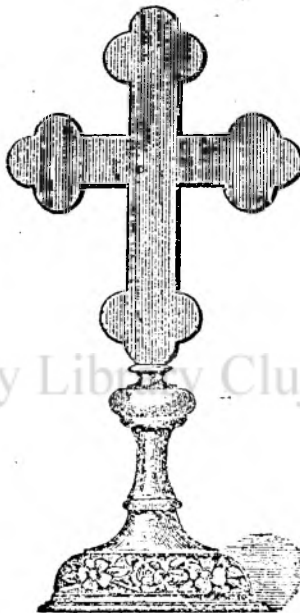
Artiele de oțel: Tacămuri și cutițe pentru poame în etui, bricege și foarfeci engl. sved. și Solinger, patine de sisteme probate

Servise de sticlă pentru vin, bere și licher.

Servise de bucate, foarte mare asortiment, în deosebi foarte prețioase.

Servise de cafea, tee și mocca. Garnituri de spălat, cu decoruri gustuase.

Diverse instrumente de casă și culină. Specialitate: aranjamente complete de culină dela 40.— Cor. insus.

Mașină de spălat a lui John cu vapor, crătare însemnată de timp, săpun și material de foc.

Vase curat-nickel de fert de Bendorf, la folosire cu o capacitate de rezistență neajunsă.

Pentru biserici: Candelabre argintate și aurite cu argint, respective cu aur veritabil, apoi Candele, feșnice argintate pentru luminări.

Căldăruși pentru apă sfințită. Anaforării, cădelnițe.

Prețurile cele mai moderate.

Chivot pentru păstrarea cuminăcătorei.

Discuri pentru bani etc. argintate, nickelate sau de aramă.

Potir, stea, copie, (cutit), lingurițe, dise pentru agneți, argintate sau aurite.

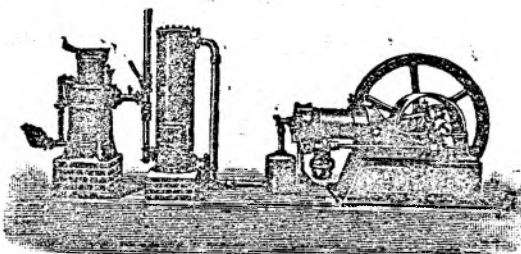
Comandele se efectuează imediat.

Vizitarea, fără de a fi silit cineva să cumpere, e permisă cu plăcere.

LANGEN și WOLF

fabrică de motoare în Viena

— cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei. —

Motoare originale „Otto“ și locomobile pentru benzin și petrol, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirator, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antracit.

Aceste motoare de gaz aspiratoare sânt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslușiri, descrieri și figuri, cum și preliminar de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașine și mori

Sibiu, Poarta-Cisnădiei.

163 17-28

Preste 300 de distincții înalte. Preste 30.000 motoare originale „Otto“ în minare

Condiții de plată favorabile. Garanția deplină și serviciu entant.